

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕОГРАФІЇ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(15 січня 2026 р., м. Харків)**

**Харків
2026**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра суспільно-економічних дисциплін і географії
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Обласний комунальний заклад
«Харківський організаційно-методичний центр туризму»
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(15 січня 2026 р., м. Харків)**

Харків 2026

УДК: 338.48:911: 322: 314.1: 37:502:551:63: 504:379.852:811

Рецензенти:

Денисик Г. І., д.г.н., професор,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Маховка В.М., к.е.н. доцент,
Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Редакційна колегія:

О.О. Ніколаєнко – д.і.н, професор, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди; **С. В. Гришко** - к.г.н, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; **О.О. Зеленько** - к.е.н, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **Л.І. Полякова** – к.і.н., доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; **Т.Г. Гуцан** – к.п.н., доцент Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **П.І. Лоцман** – к.г.н, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **І.К. Нестерчук** - к.г.н., доцент, Житомирський державний університет імені Івана Франка; **Ю.І. Муромцева** – к.е.н., доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **В.Д. Холодок** – к.наук з держ управління, директор ОКЗ "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму"; **Т.С. Коптєва** – доктор філософії з природничих наук, доцент Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **В.О. Воронін** – доктор філософії з природничих наук, ст. викладач Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;

*Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № 1 від 21.01.2026*

Географія та туризм: Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (15 січня 2026 р., м. Харків) / за заг. ред. Муромцевої Ю.І. Харків: ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2026. – 438 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства, методиці їх викладання.

Розглянуто освітні тенденції у галузях географії та туризму у світі й Україні, проблеми природничої географії, висвітлення реалізації Сталого розвитку в екологічній, економічній та соціальній сферах, розглянуто питання про стан і розвиток туризму в світі й Україні, перспективі післявоєнного відновлення і використання туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів та інших зацікавлених осіб.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Колектив авторів, 2026
© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2026

<i>Антонова Е. В.</i> РОЛЬ АДАПТИВНОГО СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ В СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	116
<i>Анастасьєва О. А.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	120
<i>Жадан Б. А.</i> ЗНАЧЕННЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	130
<i>Прилуцька Т. Д.</i> УРАХУВАННЯ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИСВІТЛЕННЯ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПОДІЙ ХХ-ХХІ СТОЛІТЬ У КРАЄЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІНАХ	136
<i>Федюніна О. І., Шериньова О. В.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	144
<i>Yena V.</i> SMART GRID: PROBLEMS OF TERMINOLOGY IN THE POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE	147
Розділ 2. Актуальні напрями розвитку природничої географії та наук про Землю в контексті сучасних наукових викликів	152
<i>Буднік С. В.</i> ЗМІНА УМОВ ВИНИКНЕННЯ ЛАВИН В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ	152
<i>Шуйський Ю. Д., Орган Л. В.</i> ВЛАСТИВОСТІ ТА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНОЇ ЗЙОМКИ НА ПРИЧОРНОМОРСЬКИХ ЛИМАНАХ	155
<i>Воловик В. М., Закомірня Д. А., Кв'ятковська М. В.</i> ЛІТЕРАТУРНА ГЕОГРАФІЯ: ПОНЯТТЯ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ	164
<i>Потапова А. Г.</i> ЕПІСТЕМОЛОГІЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ	168
<i>Павловська Т. С.</i> ПОВТОРЮВАНІСТЬ НЕБЕЗПЕЧНИХ ЯВИЩ ПОГОДИ (ОЖЕЛЕДЬ, ОЖЕЛЕДИЦЯ) В ЛУЦЬКУ ВПРОДОВЖ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХІ СТОРІЧЧЯ	176
<i>Паук А. В., Корнус А. О.</i> КЛІМАТИЧНІ ЧИННИКИ ПЕРЕРОЗПОДІЛУ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОТОКІВ У ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНАХ ЄВРОПИ: СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКИЙ ТА БАЛТІЙСЬКИЙ МАКРОРЕГІОНИ	181
<i>Непша О. В.</i> ГЕОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ВЕЛИКО-КАМ'ЯНЕЦЬКОГО РОДОВИЩА МАРМУРИЗОВАНИХ ВАПНЯКІВ (ТЯЧІВСЬКИЙ РАЙОН ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	190
<i>Коваль С. М., Тищенко В. Г., Непша О. В.</i> ГЕОЛОГО-ПРОМИСЛОВА	194

УДК 911.2:55:504

*Потанова Алла Геннадіївна, к. геогр. н., доцент,
доцент кафедри економічної та соціальної географії,
Волинський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк*

ЕПІСТЕМОЛОГІЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Сучасний стан природничої географії та наук про Землю відображає глибоку трансформацію фундаментальних дослідницьких парадигм, що розпочалася ще в середині 1980-х років. Цей період позначився не лише продовженням існуючих трендів до квантифікації та моделювання процесів, але й радикальною зміною через інтеграцію нових технічних можливостей, що призвело до розмивання класичних меж між окремими галузями. Історичний процес розвитку географічної думки чітко демонструє складну взаємодію між емпіричними науками та різними філософськими парадигмами. Наукова спільнота пройшла шлях від глибоко вкоріненого класичного позитивізму, який відкидає будь-яку метафізику, що не піддається тестуванню, до ідей парадигмальних зрушень, сформульованих Томасом Куном. Важливу роль у формуванні сучасного методологічного фундаменту відіграли також діалектичні суперечності принципу фальсифікації Карла Поппера та теорія прогресивних дослідницьких програм Імре Лакатоса, які досі глибоко впливають на обговорення методології в геоморфології та суміжних науках [4].

До 2000-х років у фізичній географії викристалізувалася серія ключових проблем та можливостей, включаючи дедалі сильніший холістичний тренд, глибше усвідомлення глобального підходу та проблем екологічних змін. Усе це супроводжувалося встановленням тісніших зв'язків з суспільною географією та іншими дисциплінами [4]. Сучасна фізична географія еволюціонує як плюралістична дисципліна, де окремі наукові школи стають усе більш

самобутніми залежно від їхньої експертизи та міждисциплінарних контактів. Останнє десятиліття (2010–2021) підтвердило ці тенденції, продемонструвавши чітку спрямованість на вивчення клімату та його змін, а також на широке впровадження методів геоінформатики (GIScience) та дистанційного зондування [2].

Сучасні виклики вимагають від фізичної географії інтегрованого підходу, який поєднує вивчення природних процесів із глибоким розумінням майбутнього навколишнього середовища, що передбачає не лише опис існуючих станів, а й розробку прогнозних сценаріїв, що базуються на складних фізико-математичних моделях та великих масивах даних.

Одним із найбільш актуальних напрямів досліджень залишається вивчення клімату та його варіативності. Шоста оціночна доповідь Міжурядової групи експертів з питань зміни клімату (IPCC AR6) однозначно підтверджує, що діяльність людини спричинила глобальне потепління, яке вже досягло $1,1^{\circ}\text{C}$ над доіндустріальним рівнем (1850–1900 рр.) у період 2011–2020 років [3]. Швидкість підвищення температури поверхні Землі з 1970 року є безпрецедентною за останні 2000 років [3, р. 35–115].

Зростання концентрації парникових газів в атмосфері досягло критичних значень. У 2019 році концентрація CO_2 становила 410 ppm, що є найвищим показником за останні 2 мільйони років. Концентрації метану (CH_4) та оксиду азоту (N_2O) також досягли рівнів, небачених принаймні за останні 800 000 років [3].

Важливою рисою сучасної кліматології є перехід від глобальних усереднених показників до детального регіонального аналізу. Дослідження показують, що потепління виштовхує земну систему до незнайомих кліматичних станів. Наприклад, аналіз палеокліматичних даних Mid-Pliocene Warm Period дозволяє зрозуміти реакцію кліматичної системи на високі рівні парникових газів, демонструючи ефект полярного посилення (сильніше потепління у високих широтах). Сучасні спостереження підтверджують ці

моделі: у Європі спостерігається найстрімкіше зростання частоти подій із випаданням великого граду через збільшення вологості в нижніх шарах атмосфери та атмосферну нестабільність, тоді як у Південній півкулі, зокрема в Південній Америці, частота таких подій знижується [9].

Зміни клімату призвели до значних трансформацій у світовому циклі води. Спостерігається відступ льодовиків у гірських системах та танення вічної мерзлоти в Арктиці, що загрожує незворотними змінами в екосистемах. Гідрологічні зміни в поєднанні з антропогенним тиском створюють умови для гострого дефіциту води, що вже відчуває приблизно половина населення світу принаймні частину року [7]. Океан не лише поглинає надлишкове тепло, але й зазнає закислення, що негативно впливає на морське біорізноманіття та продуктивність рибальства.

Геоморфологія залишається домінуючою дисципліною у структурі фізичної географії, що підтверджується аналізом публікацій за останнє десятиліття. Сучасні геоморфологічні дослідження орієнтовані на вивчення динаміки земної поверхні під впливом екстремальних погодних явищ та антропогенної трансформації ландшафтів. Особлива увага приділяється моделюванню небезпечних процесів, таких як раптові повені (flash floods) в аридних та семіаридних регіонах [2].

У контексті підвищення рівня моря геоморфологи використовують просторовий аналіз на основі цифрових моделей рельєфу (DEM) для детекції зон ризику. Прогнози для прибережних територій вказують на можливість затоплення значних площ при підвищенні рівня моря на 1 чи 3 метри, що потребує інтеграції фізично обґрунтованих моделей циркуляції з алгоритмами машинного навчання для підвищення стійкості берегових ліній. Сучасна екологічна геоморфологія також залучається до оптимізації вибору майданчиків для будівництва нових міст у складних природних умовах, щоб забезпечити екологічну стабільність та уникнути природних ризиків.

Настання ери електронних даних (Big Earth Data) докорінно змінило методи збору, обробки та інтерпретації геоінформації. Штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML) стали ключовими інструментами для виявлення складних нелінійних зв'язків у земних системах, які раніше були недоступні для традиційного аналізу. AI дозволяє ефективно працювати з багатовимірними просторово-часовими даними, отриманими з супутникових угруповань, сенсорних мереж та моделей-симуляторів.

Штучний інтелект знаходить застосування у широкому спектрі дисциплін – від геоенергетики до прогнозування небезпечних явищ.

Незважаючи на успіхи, залишається виклик інтеграції методів, що базуються на даних (data-driven), з фундаментальними теоріями наук про Землю. Створення пояснювального AI (Explainable AI) та фізично обмежених гібридних моделей є пріоритетом для забезпечення надійності наукових висновків [8].

Одним із найбільш амбітних напрямів сучасної науки є розробка цифрових двійників земних систем. Програма Destination Earth (DestinE), що фінансується ЄС та реалізується ECMWF, ESA та EUMETSAT, спрямована на створення інтерактивної віртуальної моделі планети [11]. На відміну від стандартних кліматичних моделей, цифрові двійники забезпечують небачену просторову роздільну здатність (до 1 км для регіональних моделей) та дозволяють проводити сценарне моделювання в режимі реального часу.

Weather-Induced Extremes Digital Twin створює можливість виробляти індивідуальні числові симуляції екстремальних подій на кілька днів наперед, допомагаючи приймати швидкі рішення при повенях або штормах.

Climate Change Adaptation Digital Twin удає багатodeкадні глобальні симуляції з локальною деталізацією для секторів енергетики, урбаністики та водного господарства.

ESA у межах програми Digital Twin Earth розробляє спеціалізовані компоненти (EO DTCs), такі як цифрові двійники лісів, гідрології,

льодовикових щитів та прибережних зон, інтегруючи дані місій Earth Explorers, що дозволяє не лише моніторити поточний стан, а й прогнозувати наслідки людського втручання в екосистеми.

Розвиток природничої географії нерозривно пов'язаний із соціальним контекстом, що призвело до розквіту досліджень соціально-екологічних систем (SES). У 2025 році цей напрям перейшов від нішевої області до критично важливої дисципліни для вирішення проблем антропоцену. SES-підхід розглядає людей як інтегральну частину природи, наголошуючи на взаємозалежності соціальних структур та екологічних процесів як складної адаптивної системи [5].

Сучасні дослідження відходять від спрощених моделей взаємодії та переходять до реляційних підходів, де соціальне та екологічне розглядаються як взаємообумовлені та нероздільні сутності. Важливим аспектом є епістемологічний плюралізм – визнання цінності різних типів знань, включаючи досвід місцевих громад та корінних народів, для забезпечення сталого управління ресурсами [10].

Глобальні мегатренди, такі як урбанізація, дефіцит ресурсів та демографічні дисбаланси, виступають домінуючими драйверами змін, що проявляються протягом тривалого часу. До 2026 року понад 60 % населення світу житиме в містах, що посилює тиск на інфраструктуру та природні екосистеми. Проблеми зміни клімату, втрати біорізноманіття та забруднення довкілля вимагають розробки адаптивних стратегій управління, що базуються на глибокому розумінні локальних та глобальних зв'язків.

Повномасштабна війна в Україні стала одним із найбільш руйнівних факторів для довкілля у XXI столітті. Станом на 2024 рік екологічні збитки оцінюються у понад 56 мільярдів доларів США. Конфлікт створив «токсичну спадщину», яка впливатиме на екосистеми та здоров'я населення впродовж багатьох десятиліть [6].

Військові дії призвели до забруднення повітря, води та ґрунтів, руйнування інфраструктури та деградації природних заповідників. Перші 18 місяців війни призвели до викидів близько 77 млн тонн еквіваленту CO₂, а загальний чистий приріст парникових газів оцінюється у 120 млн тонн. Пожежі на об'єктах енергетики та промисловості створюють атипові патерни забруднення повітря [6].

Україна стала найбільш замінованою країною у світі (174000 км²). Війною уражено 15 % усього лісового покриву країни (близько 1,7 млн га). У 2024 році зафіксовано рекордні лісові пожежі, площа яких перевищила 965000 га [6].

Руйнування Каховської дамби у червні 2023 року спричинило масштабне затоплення, забруднення Дніпра 150 тоннами мастила та позбавило доступу до чистої води понад 700000 осіб. Також фіксуються хімічні витoki в річки та підземні води через пошкодження промислових підприємств та складів добрив [6].

Пост-воєнне відновлення України потребує стратегії «зеленої реконструкції», яка базується на принципах низьковуглецевої економіки та екологічної стійкості. Міжнародне співробітництво та впровадження систем дистанційного моніторингу є критичними для оцінки та мінімізації довгострокових ризиків.

Навіть у регіонах, віддалених від зони бойових дій, спостерігаються гострі екологічні проблеми, зумовлені зміною клімату та нераціональним природокористуванням. Гідроекосистеми Шацьких озер, які мають міжнародне значення, стикаються з процесами інтенсивної евтрофікації. Незважаючи на певне покращення рівня води в озері Світязь у 2024 році (181 см над умовним рівнем) завдяки понаднормовим опадам та ремонту гідроспоруд, екосистеми залишаються вразливими. Основною проблемою є уповільнений водообмін – у глибоких озерах, таких як Світязь, повне заміщення води триває 7–8 років, що сприяє накопиченню забруднювачів.

Дослідження вказують на зростання концентрації органічних забрудників та порушення водоохоронних зон через розорювання заплавлених земель річок Вижівка, Рудка та інших. Збереження цих унікальних об'єктів потребує впровадження сучасного хіміко-екологічного моніторингу та суворого дотримання водного законодавства [1].

Досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР) до 2030 року залишається головним орієнтиром для наук про Землю. Оцінка прогресу у 2025 році показує, що світ все ще далеко від намічених показників: лише 17 % цілей перебувають у стані впевненого прогресу. Проте існують і успіхи, зокрема розширення доступу до електроенергії (92 % населення у 2023 р.) та зростання використання інтернету (68 % у 2024 р.), що створює базу для цифрового моніторингу довкілля [12].

Сучасний етап розвитку природничої географії та наук про Землю характеризується безпрецедентною інтеграцією технологій та посиленням інтердисциплінарних зв'язків. Головні наукові виклики – зміна клімату, деградація екосистем та екологічні наслідки воєнних конфліктів – вимагають переходу від описових методів до прогностичного моделювання та активного управління системами.

Впровадження штучного інтелекту та цифрових двійників Землі дозволяє створювати точні сценарії розвитку подій на локальному та глобальному рівнях. Це потребує не лише нових обчислювальних потужностей, а й зміни епістемологічної парадигми в бік прозорості та відкритості даних.

Дані IPCC AR6 вказують на необхідність негайних дій із пом'якшення наслідків потепління. Для географічної науки це означає пріоритетність досліджень у галузі адаптивного природокористування та відновлюваної енергетики.

Пост-воєнне відновлення країни має стати взірцем «зеленої реконструкції», де науковий аналіз токсичної спадщини війни поєднується з інноваційними методами рекультивації та охорони природи.

Розуміння Землі як цілісної системи, де людство є невід’ємною частиною біосфери, вимагає нових форм міжнародного співробітництва та визнання цінності різноманітних систем знань.

Література.

1. Фесюк В. О., Полянський С. В. Водні ресурси Волинської області, їх екологічний стан. *Наук. зап. Вінницького держ. пед. ун-ту. Сер. Географія*. 2009. Вип. 19. С. 49–53.
2. Ahmed, Hassan & Jasem, A. Albanai (2025). Recent trends of physical geography in the last decade (2010–2021). *Journal of Social Sciences*, 52 (Special Issue). P. 469–490.
3. Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change / Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.). IPCC, Geneva, Switzerland, 184 pp., doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647.
4. Gregory, K. J. (2001). The Changing Nature of Physical Geography. *Fennia* 179 (1). London : Arnold.
5. Merensangla Longkumer & Tara Chand (2025). Socio-Ecological Systems: An Overview of Concepts, Frameworks, and Research Gaps. *YMER*. VOLUME 24. P. 1640–1655.
6. Address the climate and environmental impacts of the crisis. *Our clarifying moment: a global call to action*. URL : <https://www.allianceforpeacebuilding.org/ukraine-call-to-action-climate-environment>.
7. AR6 Synthesis. Report Climate Change 2023. URL : <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>
8. Big Data Mining & Artificial Intelligence in Earth Science. URL : <https://www.frontiersin.org/research-topics/73898/big-data-mining-artificial-intelligence-in-earth-science>.

9. Climate Change 2021: The Physical Science Basis. The Working Group I contribution to the Sixth Assessment Report addresses the most up-to-date physical understanding of the climate system and climate change, bringing together the latest advances in climate science. URL : <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/chapter/technical-summary/>.

10. Guljar, Shikalgar (2025). The Geographic Environment in 2025: Emerging Trends and Challenges. URL : <https://geographicbook.com/the-geographic-environment-in-2025-emerging-trends-and-challenges/>.

11. The Digital Twins. URL : <https://www.frontiersin.org/research-topics/73898/big-data-mining-artificial-intelligence-in-earth-science>.

12. The Sustainable Development Goals Report 2025. URL : <https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2025.pdf>.

551.578.46:551.577.38(477.82)"2001/2025"

*Павловська Тетяна Сергіївна,
к. геогр. н., доцент,
доцент кафедри фізичної географії,
Волинський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк*

ПОВТОРЮВАНІСТЬ НЕБЕЗПЕЧНИХ ЯВИЩ ПОГОДИ (ОЖЕЛЕДЬ, ОЖЕЛЕДИЦЯ) В ЛУЦЬКУ ВПРОДОВЖ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХІ СТОРІЧЧЯ

У сучасних дослідженнях флуктуації клімату перед науковцями все частіше постають завдання вивчення небезпечних і стихійних атмосферних явищ, серед яких – ожеледь і ожеледиця. Їх часто вважають синонімами, проте це різні поняття. Ожеледь – шар льоду, який утворюється на поверхні землі й на предметах (гілках дерев, проводах і т. ін.) при намерзанні переохолоджених крапель дощу, мряки чи туману при температурі повітря від 0 до -6° С, а іноді й

Наукове електронне видання

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(15 січня 2026 р., м. Харків)**

Матеріали подаються в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори.

**Відповідальний за випуск Зеленько О.О.
Комп'ютерна верстка: Тагільцева Н.В.
Коректор: Лоцман П.І.
Фото обкладинки Муромцева Ю.І.**

Ум. друк. арк. 21,85

Державний вищий навчальний заклад
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків, 61002
вул. Алчевських, 29.